

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13385/2558

บริษัทเอ็ม พี บีโทรเลียม จำกัด โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัฐวรรณ บีโทรเลียม หล่มสัก กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ระฎาการ มาตรา 118, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 245, ป.วิ.พ. มาตรา 42

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์อ้างสัญญาเช่าซื้อเป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้ออ้าง สัญญาเช่าซื้อที่มีลักษณะเป็นตราสาร จึงต้องปิดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องครบถ้วนตามบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายประมวลรัฎาการ แต่ปรากฏว่า สัญญาเช่าซื้อมิได้ปิดอากรแสตมป์ จึงไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ตาม บทบัญญัติ ป.ระฎาการ มาตรา 118 ที่ศาลล่างทั้งสองรับฟังสัญญาเช่าซื้อเป็นพยานหลักฐานจึง เป็นการไม่ชอบ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ให้การต่อสู้คดีไว้หรือยกปัญหาในเรื่องสัญญาเช่าซื้อมิได้ปิดอากรแสตมป์ขึ้นว่ากัน มาแล้วในศาลล่างทั้งสอง ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) จำเลย ทั้งสามให้การต่อสู้ว่าสัญญาเช่าซื้อที่โจทก์ฟ้องเป็นเอกสารที่เกิดจากกลฉ้อฉลของโจทก์เพราะใน การกรอกข้อความลงในเอกสารดังกล่าวไม่ตรงกับเงื่อนไขและข้อกำหนดที่จำเลยทั้งสามเสนอต่อ โจทก์ เมื่อไม่อาจรับฟังสัญญาเช่าซื้อเป็นพยานหลักฐานได้ พยานหลักฐานอื่นของโจทก์ไม่มี น้ำหนักดีไปกว่าพยานหลักฐานของจำเลยทั้งสาม ดังนั้น จำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบ ต่อโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ กรณีนี้เกี่ยวกับการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ จึงให้มีผลถึงจำเลยที่ 3 ที่มีได้ฎีกาด้วย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 245 (1) ประกอบมาตรา 247

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 14,532,694.50 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 10,138,694.50 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ โจทก์ และให้จำเลยทั้งสามส่งมอบทรัพย์สินและอุปกรณ์ทั้งหมดคืนแก่โจทก์ หากไม่สามารถส่งคืน ได้ให้ชดใช้ราคาแทน จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสาม ร่วมกันชำระเงินจำนวน 2,343,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 6 มกราคม 2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และ ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันส่งมอบกล่องป้ายเอ็ม พี จำนวน 3 ป้าย คืนโจทก์ในสภาพเรียบร้อยใช้การ ได้ดี หากไม่สามารถส่งมอบคืนได้ ให้ใช้ราคาแทนเป็นเงิน 17,400 บาท กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกัน ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทน ตามทนายที่โจทก์ชนะคดี คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยที่ 1 และที่ 2 อุทธรณ์ โดย ได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 6 จำเลยที่ 3 ถึง แก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เรียกนางสาวมลลิการ์ ทายาทของจำเลยที่ 3 เข้าเป็นคู่ความ แทน ศาลอุทธรณ์ภาค 6 มีคำสั่งตั้งบุคคลผู้ถูกเรียกเป็นคู่ความแทน ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิจารณายิน ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 4,000 บาท แทนโจทก์ จำเลยที่ 1 และที่ 2 ฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยที่ 2 ถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอให้หมายเรียกนางทิพวรรณ บุตรของจำเลยที่ 2 เข้าเป็น คู่ความแทน พิเคราะห์แล้วฟังได้ว่า นางทิพวรรณเป็นทายาทของจำเลยที่ 2 ผู้มรณะ จึงอนุญาตให้

นางทิพวรรณเข้าเป็นคู่ความแทนจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 42 ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องให้จำเลยทั้งสามชำระค่าเช่าซื้อและค่าขาดประโยชน์พร้อมดอกเบี้ย กับให้จำเลยทั้งสามส่งมอบทรัพย์สินและอุปกรณ์คืนโจทก์ โดยโจทก์อาศัยสัญญาเช่าซื้อ สัญญายืมทรัพย์สินและอุปกรณ์และสัญญาค้ำประกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาแต่งตั้งผู้ประกอบการสถานบริการน้ำมันเป็นหลักแห่งข้อหาว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่สามารถดำเนินการตามข้อสัญญาได้ โจทก์จึงบอกเลิกสัญญาและขอบังคับให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ร่วมกันรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อและร่วมกันส่งมอบทรัพย์สินคืนให้แก่โจทก์ เห็นว่า ตามมาตรา 118 ประมวลรัษฎากร บัญญัติว่า "ตราสารใดไม่ปิดแสดมภ์บริบูรณ์ จะใช้ต้นฉบับ คู่ฉบับ คู่ฉีก หรือสำเนาตราสารนั้น เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งมิได้จนกว่าจะได้เสียอากรโดยปิดแสดมภ์ที่ครบจำนวนตามอัตราในบัญชีท้ายหมวดนี้และขีดฆ่าแล้ว" ที่โจทก์อ้างสัญญาเช่าซื้อ เป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้ออ้างนั้น สัญญาเช่าซื้อที่มีลักษณะเป็นตราสาร จึงต้องปิดอากรแสดมภ์ให้ถูกต้องครบถ้วนตามบัญชีอัตราอากรแสดมภ์ท้ายประมวลรัษฎากร แต่ปรากฏว่า สัญญาเช่าซื้อไม่ได้ปิดอากรแสดมภ์ ดังนั้น สัญญาเช่าซื้อฉบับดังกล่าวจึงไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ตามบทบัญญัติประมวลรัษฎากรข้างต้น ที่ศาลล่างทั้งสองรับฟังสัญญาเช่าซื้อเป็นพยานหลักฐานจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ให้การต่อสู้คดีไว้หรือยกปัญหาในเรื่องสัญญาเช่าซื้อไม่ได้ปิดอากรแสดมภ์ขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลล่างทั้งสอง ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) จำเลยทั้งสามให้การต่อสู้ว่าสัญญาเช่าซื้อที่โจทก์ฟ้องเป็นเอกสารที่เกิดจากกลฉ้อฉลของโจทก์เพราะในการกรอกข้อความลงในเอกสารดังกล่าวไม่ตรงกับเงื่อนไขและข้อกำหนดที่จำเลยทั้งสามเสนอต่อโจทก์ เมื่อไม่อาจรับฟังสัญญาเช่าซื้อเป็นพยานหลักฐานได้ พยานหลักฐานอื่นของโจทก์ก็ไม่มีน้ำหนักดีไปกว่าพยานหลักฐานของจำเลยทั้งสาม ดังนั้น จำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อ กรณีนี้เกี่ยวข้องด้วยการชำระหนี้อื่นไม่อาจแบ่งแยกได้ จึงให้มีผลถึงจำเลยที่ 3 ที่มีได้ฎีกาด้วย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 245 (1) ประกอบมาตรา 247 ส่วนความรับผิดชอบในการคืนทรัพย์สินให้แก่โจทก์นั้น เมื่อได้ความว่า ตามสัญญายืมทรัพย์สินและอุปกรณ์มีเอกสารแนบท้ายระบุนายการทรัพย์สินที่ยืมซึ่งมีป้ายเอ็ม พี จำนวน 3 ป้าย แต่ตามใบรับคืนสินค้าขีดฆ่ารายการกล่องป้ายเอ็ม พี จำนวน 3 ป้าย ออก โดยมีข้อความว่า รายการที่ขีดฆ่า คือ รายการที่ยังไม่ได้ถอดถอนไป แสดงว่า ป้ายของโจทก์ยังอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อโจทก์ขอเรียกคืนทรัพย์สินดังกล่าว จำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงต้องส่งมอบคืนโจทก์ โดยจำเลยที่ 3 ผู้ค้ำประกัน ต้องร่วมรับผิดชอบ เมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้วก็ไม่ต้องวินิจฉัยปัญหาตามฎีกาของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในเรื่องค่าเสียหายตามสัญญาเช่าซื้ออีก เพราะไม่มีผลต่อคดี ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยเพียงบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ในส่วนคำขอตามสัญญาเช่าซื้อ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6

องค์คณะ

บุญไชย ธนาพันธ์สิน · วิรุฬห์ แสงเทียน · จรุง ชีวดีโสภณ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/>

